

blånagla **ART**fest

Ett konstprojekt om
dåtid, nutid och kroppens minnen

Konstfrämjandet
Västernorrland

Blånagla ARTfest

Hur var det att arbeta i en pappersmassefabrik innan moderna verktyg och datastyrda processer tog över? Innan det gamla rensats ut? Då smutsen och de hårda arbetsvillkoren fortfarande var en verklighet för de som arbetade där. Vad sa man till varandra i den bullriga miljön? Hur rörde man sig? Vilka ord och uttryck dröjer sig kvar i minnet? Kommer kroppen fortfarande ihåg?

Det är frågor som undersökts i arbetet tillsammans med människor som tidigare arbetat i fabriken. En grupp som ofta lagt hela sitt yrkesliv vid samma maskin. Stolta över vad de bidragit med till samhället. I dessa möten har vi samlat rörelser som kroppen minns, ord och uttryck som användes, berättelser från en annan tid.

”Inge blånagla, oklädd idag”. Så sa man. För en riktig arbetare var int nån vekling, han had´ blånagla. Oavsett om han arbetade i koken eller om hon vek tvätt i den heta badavdelningen. Ett ordbruk präglad av knapphet då den bullriga miljön inte gav plats för långa utläggningar under arbetets gång.

Om detta vill vi berätta – i konst, musik, dans och film förmedla en känsla av hur det var en gång. Sedan starten under Kulturhuvudstadsåret 2014 har det resulterat i publika aktiviteter som en dansopera, ljusinstallation, film, text och en föreställning i Orrvikens danspalats.

Sedan 2020 har Blånagla ARTfest etablerats där konstnärer som på olika sätt förhåller sig till platsen; dansbanan, bruksorten Husum, arbete, skogen och trä som material, bjuds in att medverka med konst, musik, dans och performance.

Projektet drivs av konstnär och initiativtagare Helena Byström, koreograf Anna Källblad, kompositör Lisa Ullén och filmare Jenny Vinterqvist.

Medverkande: Mats Adelman, Johan Arrias, Minna Bergenheim, Hampus Bergenheim, Moa Ott Brännström, Helena Byström, Nina Svensson, Sonia Hedstrand, Anna Källblad, Robert Nyberg, Henrik Olsson, Lisa Ullén, Jenny Vinterqvist och Ylva Westerlund.

I samarbete med: med Grundsunda Framtidsgrupp, Örnsköldsviks kommun, Kulturhuvudstadsåret 2014, Grundsunda församling, Länsstyrelsen Västernorrland, Region Västernorrland, Riksteatern, Pappers avd 143 Husum, Husums S-förening och Föreningen Folkets Hus och Parker. Genomförs med stöd från Statens Kulturråd, Konstnärsnämnden

Mats Adelman

Skulpturer i trä, 2023

Skulptur

Mats Adelman visar ett antal träskulpturer kring de befintliga byggnaderna. I de äldre byggnaderna finns både en historisk berättelse kring platsens användning och en berättelse om förfall.

Genom skulpturerna adderas en tredje parallell berättelse: där verken porträtterar ett antal fågelarter som under olika tider och förhållanden skulle kunna besöka platsen. Utförandet har drag av både folkkonst och ett naturrealistiskt avbildade. De bildar en dekor samtidigt som de skissar på ett scenario för en framtida användning av platsen.

I Adelmans konstnärliga process kan man se drag av fågelskådning, landskapsstudier och arkitektoniska skisser som i verken vävs ihop till en ny enhet.

Om

Mats Adelman utbildad vid Malmö Konsthögskola och bosatt i Stockholm. Mats Adelman har ställt ut bla på MOMA Moskva, Galleri Roger Björkholmen Stockholm, Triennalen Västernorrland.

Moa Brännström Ott

Tälj-junta

Workshop

Moa Brännström Ott håller en tälj-junta vid grillplatsen. Tälj-junta med Moa Ott. Där knivar, yxor och tälj-ämnen och finns till hands och hon lär ut täljgrepp och yx-teknik.

Om

Moa Brännström Ott är finsnickare med examen i möbelsnickeri från Capellagården på Öland. Utöver finsnickeri-arbeten är hon slöjdare och håller täljkurser och gör offentliga utsmyckningar. Hon har gett ut handböckerna Trä (2017) och Tälja köksredskap (2020).

Moa är uppvuxen i Stockholm men bor numera på en gård i Höga kusten.

Helena Byström

Wunderbaum – when you are a long way from home, 2023

Skulptur

Vad är det som likt ett gummiband drar en tillbaka till rötterna? Vad är det med barn-
domens dofter som får kroppen att vibrera?

Vad är det med minnen?

Doftgran- en Madeleinekaka för någon som har växt upp pappersmassafabrikens
skugga

Om

Helena Byström, initiativtagare till *Blånagla*, är konstnär, uppväxt i Örnsköldsvik och
verksam i Sverige och internationellt. Senast aktuell i konstnärduon Byström Käll-
blad med Europaturné med dans- och performanceverket *City Horses* i samproduktion
med Big Pulse Dance Alliance och med City Horses filminstallation på Liljevalchs+.
Just nu i arbete med konstnärlig gestaltning för en av Stockholms nya tunnelbanesta-
tioner.

Nina Svensson

Stenbumblingar på högstubbar, 2023

Installation

Nina Svenssons intresse för stenbumblingar på högstubbar kommer genom ett långt,
pågående konstprojekt kallat Vänskogar/Twinforest.

“Arbetet med *Vänskogar* har tagit mig till olika skogsskiften och människor som
arbetar med skogsbruk i Norden”, säger Nina som är initiativskapare till projektet.
– Mina arbetsmetoder bygger på att arbeta långsiktigt med närvaro till plats och ämne,
skapa förtroende och utrymme för meningsfulla konstnärliga undersökningar som
grundar sig på samarbete och samskapande processer med dem som plats och ämne
berör.”

En stenbumling balanserad på en högstubbe mitt på ett kalhygge eller stora stenar på
varandra vid skogsväg är troligen någon maskinförare som vill visa att de är duktiga
med plocken, men varför det gjordes och vem eller vilka som startade med signering-
en är ett mysterium.

Liggande höna, “uppallad sten” en stor stenbumling uppallad med små stenar under
sig, dessa uppallade stenar är fornminnen från främst bronsåldern och har använts som
gränsmarkeringar och i magiska syften. Det finns än idag spännande gamla berättelser
och traditioner kring liggande hönor.

Nina Svensson har kommit att möta många berättelser om stenbumlingar i skog-
slandskap av skogsägare, berättelser om stenbumlingar som gränsmarkeringar, vakt-
poster, styrkeprov, och symbol för ett samhällsbygge.

“–Stenbumlingar i skogsmark har inspirerande poeter, filosofer, konstnärer, musiker
och författare under alla tider så även jag.”

Om

Nina Svensson är född i Sollefteå och uppväxt i Timrå. Hennes konstnärliga praktik
gestaltar sig ofta i skulptur, objekt och installation och är oftast placerad utanför det
traditionella konststrummet.

Sonia Hedstrand

Life in 2.5 dimensions, 2023

Artist book, animerad video

Det tredimensionella livet är den komplicerade fysiska verklighet där vi lever, jobbar, kramas, äter mat, missar bussen, blir sjuka, svikna, överviktiga, känner oss osedda och blir deprimerade. Det tvådimensionella livet är bildernas, tv-seriernas och dataspelens spännande, vackra, dramatiska, underhållande, empatiska och platta värld. Där är allt mycket enklare, och vi väljer att tillbringa mer och mer tid där.

Vad händer när gränserna mellan den tvådimensionella och den tredimensionella världen suddas ut? När alla använder filter för att se bättre ut och bara postar om sina framgångar men inga motgångar? När du kan gifta dig med din älskade animékaraktär i ett VR-spel? När du kan hyra en partner som alltid är snäll och glad?

I videoinstallationen *Life in 2.5 dimensions* berättar personer som jobbar med att hyra ut sina känslor. De försörjer sig genom att agera familjemedlemmar, partners, dejter eller vänner i den fysiska verkligheten. Vi får också höra forskare inom emotionell sociologi och digital populärkultur analysera en samhällssituation där allt större del av gemenskap och tillhörighet kan köpas i form av performativt, estetiskt och emotionellt servicearbete.

Verket reflekterar över hur den ökade graden av representation och performativitet både yrkesmässigt och socialt hör ihop med den globala upplevelsekapitalismens utveckling, samt hur den eskalerande konsumtionen av dataspel och sociala medier påverkar våra relationer och känslor.

Om

Sonia Hedstrand arbetar med video, fotografi, text och performance, konstkritik för Dagens Nyheter samt författare av radiouppsatser för OBS i P1, SR. Hon har startat upp det forskningsbaserade projektet *The Artist Travelogue*, har drivit flera artistdrivna initiativ och samarbeten som *The Drinking Brothers*, *The Unsecurity Principle* och *Os+Is Collective*. Undervisar och föreläser i ämnen som rörliga bilder, fotografi och textbaserad konst, feministiska perspektiv, självorganisering, samarbetsövningar och politisk aktivism vid flera konstskolor och universitet i Sverige och utomlands. Studier vid Whitney Independent Study Program, Kungliga Konsthögskolan.

Anna Källblad

Memoriter, 2023

Performance

Minna Bergenheim – dans

Hampus Bergenheim – dans

Lisa Ullén – musik

På Orrvikens dansbana minns Minna en dans som hon lärt sig av Conny, om arbetets rörelser, som Conny lärt sig av Sture, Sture som jobbade i fabriken. Nu letar Minna i minnet och lär Hampus. Steg och rörelser vaskas fram, till musik som också Conny och Sture en gång dansat till på samma plats.

Om

Anna Källblad är koreograf och verksam i Sverige och internationellt. Senast i konstnärduon Byström Källblad tillsammans med Helena Byström, med filminstallationen *Astrid* på Brategården i Bråfors, konstenheten Region Västmanland, Europaturné med dans- och performanceverket *City Horses* i samproduktion med Big Pulse Dance Alliance 2022-2023 och med City Horses filminstallation på Liljevalchs+. Anna har tidigare samarbetat med Lisa Ullén i dansoperan *Blånagla* och verket *Mare Tranquillitatis* för scenkonstfestivalen Avtryck i Skärhamn 2021.

Robert Nyberg

I huvudet på en satirtecknare, 2023

Teckningar, presentation

“Jag vill att mina bilder ska vara en del i en rörelse för en klockare ordning i världen. Det är inte svårt att hitta saker som borde ändras på.”

Nyfiken och med ett personligt språk diskuterar tecknaren Robert Nyberg världen genom sina bilder.

Robert Nyberg vill förändra världen och med sina satirteckningar.

2023 tilldelades han årets Sig Sjödin pris med motiveringen:

“Med både ord och bild sparkar han uppåt, och klargör med några få ord orättvisor och missförhållanden.

Hans vässade penna låter vare sig makthavare eller samhällsföreteelser komma undan.

Hans kombination av bild och text får alla att förstå sambandet mellan politik och konsekvenser av beslut.

Det är stor, träffsäker satir och skarp samhällsanalys i skön förening, med varm humor på rätt ställen.”

Om

Under decennier har Robert Nybergs skarpa penna levererat humoristisk samhällsanalys. Satirtecknaren har bland annat publicerats i Kamratposten, Dagens Nyheter och haft ett långt samarbete med Svenska Kommunalarbetareförbundet.

Under Blånagla ARTfest presenterar han sitt konstnärskap och hans bilder finns uppsatta i området.

Reading Music

Lisa Ullén, Johan Arrias, Henrik Olsson

FLYKTIGHETENS PSYKOLOGI, del 1–4 (2020) av Henrik Olsson

Konsert

SOUNDS FICTION

Ljudinstallation

Med ett osentimentalt men respektfullt förhållningssätt till den sakrala förlagan har Henrik Olsson utvecklat fyra metodbaserade kompositioner genom återbruk av traditionella psalmer.

Musikaliska strategier som komposterar snarare än komponerar, som suddar ut snarare än lägger till. Med utgångspunkt från erinring, minne, förträngning och glömska belyser projektet hur all kulturtradition av nödvändighet samtidigt befinner sig i ständig förvandling. Arbetet är också en reflektion över polaritetsbegrepp såsom andlighet/sekularitet, tradition/modernitet och beständighet/flyktighet.

”Att improvisera är för mig att minnas och att glömma bort på samma gång. Dessa klingande reminiscenser på temat flyktighetens psykologi vill ringa in improvisationens inneboende paradox; endast det föränderliga skall bestå.”

- Henrik Olsson

Gruppens medlemmar visar enskilda verk i området:

Ljudande sågklingor, Henrik Olsson, ljudperformance

Saxofonsolo, Johan Arrias, ljudperformance

Självspelande pianon, Lisa Ullén, ljudinstallation

Om

Reading Music är en plattform för samarbeten inom experimentell musik initierad 2021 av Lisa Ullén, Johan Arrias och Henrik Olsson. “Vi vill verka för samling och samverkan mellan kompositörer och improvisatörer med ett intresse för semi-komponerad musik och sceniskt framställning i syfte att provocera nya konstnärliga lösningar och tvär-estetiska möten. Vi hoppas på så vis också öka intresset för, och förståelsen av, samtida konstmusik.

Jenny Vinterqvist

62°58'32.9"N 18°16'17.6"E – Betydelsen av en plats, 2023

Ljudperformance, objekt

Jenny Vinterqvist visar delar ur ett pågående projekt, ett verk där minnen av händelser, upplevelser och erfarenheter visualiseras med objekt av lera, trä och ljud.

På Blånagla ARTfest uppför hon ett verk av fältinspelningar från en plats Västernorrland.

“Besökare får ta del av min murkna skog, mina minnen av den plats som skövlats.”

I stycket hörs modifierat ljud från skogsmaskiner, promenader genom skogen och trädens knarrande innan avverkning.

Kan brottet “kränkning av personlig integritet”, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, ställas mot ekonomiska vinster och kan konsten bidra till dialog och skapa förståelse?

Om

Jenny Vinterqvist är utbildad i Fine Arts på Konstfack samt fördjupande kurser i programmering, ljudkonst, textil och formgivning. Hon har de senaste åren återupptagit sitt eget konstnärliga arbete och deltagit i ett flertal utställningar.

Uppväxt i Örnsköldsvik men bor numera i Nordingrå efter 25 år i Stockholm.

Ylva Westerlund

Leaking unit/ Läckande enhet, 2023

Saftmaja

Ghosts 2023

T-shirts

Ylva Westerlund visar två situationsspecifika installationer som tar utgångspunkt i de föreningarna som kantar Östersjöns vikar, som bland annat Orrviken. I verken bildas via nedsmutsningen en brygga, som kastar om det samtida och lokala till ett mytologiskt och globalt perspektiv.

Om

Ylva Westerlund (f. 1975, Husum) är baserad och verksam i Stockholm. I hennes praktik finns ofta ett lokalt perspektiv: studier av natur runt hennes ateljé, vägbyggen i anslutning till bostadsområden men även landskapsförändringar kring hennes hembygd i Husum. Westerlund är utbildad vid Malmö konsthögskola. Hon har deltagit i utställningar bland annat på *Triennalen Västernorrland*, *Blånagla Artfest Orrviken*, The Living Art museum i Reykjavik, Moscow Modern Museum of Art, Bonniers Konsthall, Göteborgs Konsthall, Malmö Konstmuseum och Tensta Konsthall.

Program

12.00	Utställningar öppnar
12.15	Invigning och introduktion
13.00-13.30	<i>Flyktighetens psykologi -del 1-4</i> Konsert, framförande av och med Henrik Olsson, Johan Arrias och Lisa Ullén.
13.45-14.30	<i>I huvudet på en satirtecknare</i> Presentation, Robert Nyberg.
15.00-15.20	<i>62°58'32.9"N 18°16'17.6"E - Betydelsen av en plats</i> Ljudperformance, Jenny Vinterqvist.
15.30-16.00	<i>Livet i 2,5 dimensioner</i> Bokrelease och samtal, Sonia Hedstrand.
16.15-17.00	<i>Memoriter</i> Performance av Anna Källblad. Medverkande dans Minna Bergenheim, Hampus Bergenheim, musik Lisa Ullén.

Fasta installationer

<i>Tälja, slöjda</i>	Moa Ott Brännström, tälj-junta
<i>Sea Poison Plant</i>	Ylva Westerlund, installation
<i>Träskulpturer</i>	Mats Adelman, skulptur
<i>Teckningar</i>	Robert Nyberg, bilder
<i>Stenbumlingar på högstubbar</i>	Nina Svensson, installation
<i>Life in 2.5 dimensions</i>	Sonia Hedstrand, artist book, animerad video
<i>Minnen av en plats</i>	Jenny Vinterqvist, objekt
<i>Wunderbaum</i>	Helena Byström, skulptur
<i>Blånagla film</i>	Byström, Ullén, Källblad, Vinterqvist
<i>Fågelskådning</i>	Ylva Westerlund och Mats Adelman
<i>Minnen från Fabriken</i>	Byström, Källblad, Ullén, Vinterqvist
<i>Ocean Bells</i>	Lisa Ullén, ljudverk
<i>Ensamheten värst</i>	Sven Teglund, ljudbok
<i>SOUNDS FICTION</i>	Henrik Olsson, Johan Arrias, Lisa Ullén
<i>Ljudande sågklingor</i>	Henrik Olsson, ljudperformance
<i>Saxofonsolo</i>	Johan Arrias, ljudperformance
<i>Självspelande pianon</i>	Lisa Ullén, ljudinstallation

Karta över området

Lördag 5 augusti och söndag 6 augusti 2023

Program i Danspalatset: 1

- **Sounds Fiction-Flyktighetens psykologi - del 1-4**
Musikstycke, framförande av och med Henrik Olsson, Johan Arrias och Lisa Ullén
- **I huvudet på en satirtecknare**
Presentation, Robert Nyberg
- **62°58'32.9"N 18°16'17.6"E - Betydelsen av en plats**
Ljudperformance, Jenny Vinterqvist
- **Memoriter**
Performance, av Anna Källblad med Minna Bergenheim, Hampus Bergenheim och musik Lisa Ullén

Fasta installationer i Danspalatset: 1

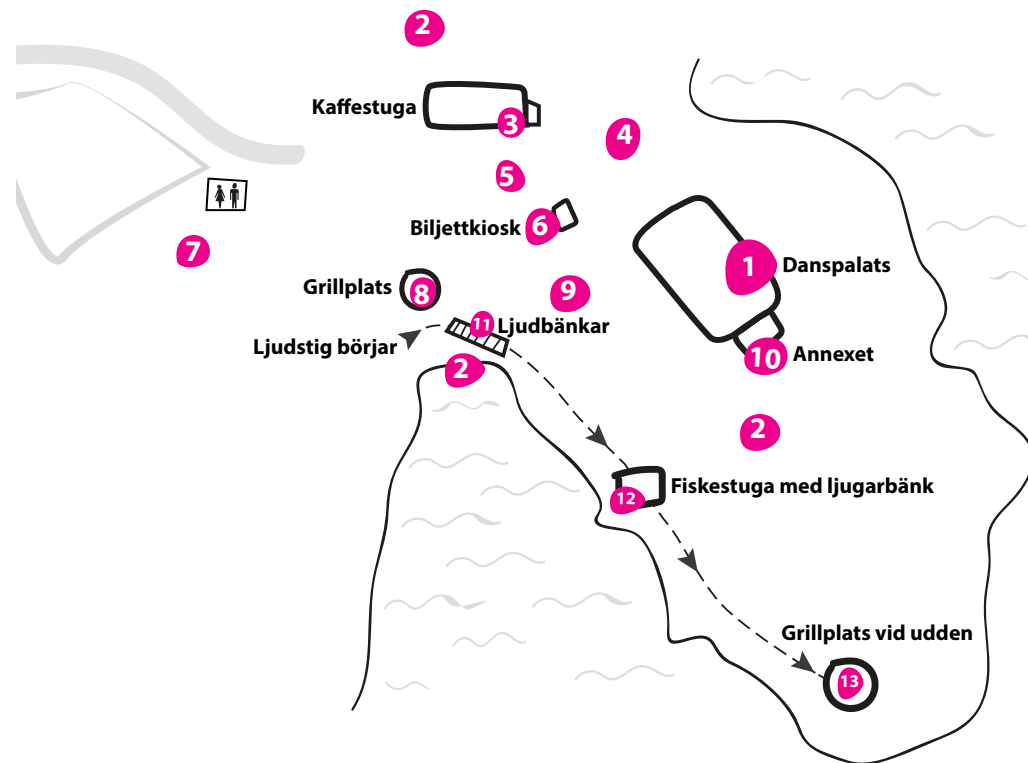
- **Minnen av en plats**, objekt
Jenny Vinterqvist
- **Blånagla**, film
Byström, Ullén, Källblad, Vinterqvist

Ljudstig:

- 11 **Ensamheten värst**, ljudbok
Sven Teglund
- 12 **Minnen från Fabriken**, ljudverk
Byström, Källblad, Ullén, Vinterqvist
- 13 **Ocean Bells**, ljudverk
Lisa Ullén

Fasta installationer i området:

- **Saxofonsolo**, ljudperformance i området
Johan Arrias
- **Fågelskådning**
Ylva Westerlund och Mats Adelman
- 2 **Sea Poison Plant**, installation
Ylva Westerlund
- 3 **Livet i 2,5 dimensioner**, bokrelease, video
Sonia Hedstrand
- 4 **Träskulpturer**, skulptur
Mats Adelman
- 5 **Wunderbaum - when you are a long way from home**, skulptur
Helena Byström
- 6 **Självspelande pianon**, ljudinstallation
Lisa Ullén
- 7 **Stenbumlingar på högstubbar**, installation
Nina Svensson
- 8 **Tälj-junta**, workshop
Moa Ott Brännström
- 9 **Teckningar**, bilder
Robert Nyberg
- 10 **Ljudande sågklingor**, ljudperformance
Henrik Olsson

Konstfrämjandet
Västernorrland

Konstfrämjandet Västernorrland, 2023
vasternorrland.konstframjandet.se

